

תפילה על אדם הנמצא במוות מוחי – תשובה לתגובה

לכבוד העורך,

ישר כח על התגובה המקיפה של הרב מרדכי הלוי פטרפרוינד שליט"א על תשובתי שכתבתי כי תפילה על אדם הנמצא במוות מוחי שיתרפא, הינה תפילת שווא לכל הדעות.

אולם לענ"ד על משמרת אעמודה ואפרט את הסיבות.

יש לחלק בין מציאויות שונות של שינוי הטבע. יש מציאות שעל פי הבנת הרופא אין לרפואה בשלב זה פתרון למצבו של החולה ברם במציאות אנו רואים חולים שמתרפאים, גם אם מדובר על מיעוט. לבין מציאות של העדר אבר או מציאות בלתי הפיכה במאה אחוז.

לעקרות ישנן סיבות שונות כידוע על פי הרפואה, שעל חלקן יתכן וראוי להתפלל, אך על פי השכל הפשוט ברור שאין להתפלל על אשה שאין לה רחם שיגדל הרחם. אין להתפלל שיגדל אבר אם האבר לא קיים ואף פעם לא מצינו אברים שגדלו על ידי תפילה. אפשר להתפלל שהרפואה תפתח ויוכלו להשתיל רחם בגוף האישה תפילה כזו בודאי אינה תפילת שווא. דרך זו היא דרכו של הגר"ז שהבאתי במאמרי והיא הינה הדרך הישרה.

אין בדברי רבנו בחיי בפירושו לספר דברים ובכד הקמח הוכחה נגד הנ"ל מפני שהוא מדבר על שינוי הטבע ברם לא מדובר על שינוי סדרי בראשית ולא מפורש בדבריו שלרביקה לא היה רחם.

גם בדברי הגרשז"א אין שום סתירה לנ"ל מפני שהגרשז"א דיבר על מציאות שהרופאים אינם יכולים לרפא בדרכי הטבע ברם ברור שתפילה יכולה להועיל.

המימרה במסכת ברכות (י', ע"א) ביחס לחזקיהו אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים עוסקת במציאות שהחרב עדיין לא פעלה, אלא רק מונחת, וכך הוא במקרה שאדם חולה בחולי קשה ברם ברור שתפילה יכולה להועיל.

אכן במדרש רבה מופיע שלרביקה לא היה רחם ויצחק התפלל, אולם לא מצינו שפוסקים על פי מדרש פליאה נגד כללי ההלכה הפשוטים. כשם שאין להוכיח מהגמרא על רבה ששחטו לר' זירא ואח"כ התפלל עליו והחיהו שיש להתפלל על מת שלפנינו שיחיה.

הגמ' בסוף יבמות עוסקת בהתרת עגונה שמת בעלה ודנים האם אפשר להעיד על אדם שהיה במצב שעדיין לא מת בגדרי ההלכה ברם ברור שימות תוך זמן קצר. לא שמענו שבמצבים בלתי הפיכים לא ניתן להעיד. אילו תפילה במצב כזה לא היתה תפילת שווא, ברור שלא היינו יכולים להתיר את העגונה.

ובנדוננו במוות מוחי שנבדק על פי הוראות הרבנים והרופאים העוסקים בנושא לא קרה אפילו מקרה אחד שהיה הפיך וכן אין כל אפשרות שיחזור לחיות ע"פ חוקי הטבע. ממילא המתפלל עליו שיחיה מתפלל תפילת שווא.

הרב ראם הכהן

מקור: אסיא צו-צח עמ' 210-211 (2015).